

వింతలోకం

ఆవేశపత్రిక కోసం లేదా, రామారావు కోసమో ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాను. ఎందుచేతంటే రామారావైనా, పత్రికైనా ఒకటే. అడ్వర్టైజ్మెంట్ల లగాయితు తాజావార్తలక్రింద కాళీస్థలం వరకూ ప్రతిదీ అప్పజెప్పగల మనిషి వాడు. మా ఆవిడ ఉదయం పనులలో నిమగ్నమై ఉంది. ఆమె లోకం అంతవరకే పరిమితమై వుంది. అలా ఆలోచిస్తే, ఎవరి లోకపు పరిమితులు వాళ్ళకే వుంటాయి కాబోలు! యుద్ధాలు చేసేవారికి ప్రపంచమంతా యుద్ధరంగంగా కనపడవచ్చు. సెక్సు సినిమాలు చూసేవారికి ప్రపంచం అంతా అందగత్తెలతో నిండివున్నట్టు తోచవచ్చు. రాష్ట్రీయ రాజకీయాలలో మునిగితేలే వారికి, ఇంకో లోకం కనపడక పోవచ్చు.

నాకైతే, ప్రొద్దున్నే పత్రిక చదవడం, పదిగంటలు కాగానే కాసిని మెతుకులు వేడి ఆరకుండా తిని బ్యాంకికి పరిగెత్తడం; ఐదు గంటలకు - తిరిగి ఇల్లా, భార్య, తప్పిజారి ఒక్కొక్కనాడు సినిమా - ఇంటే!

ఎనిమిది గంటలు అయింది. పత్రిక యింకా రాలేదు. రామారావు రొప్పుతూ రోజుతూ పరుగెత్తుకొచ్చాడు. వాడిచేతిలో పత్రిక నలిగిపోయి ఓ మూల చినిగిపోయి, కనిపిస్తోంది.

రామారావు నన్ను కుర్చీలో నుంచి భుజం పట్టుకుని లేవనెత్తి నిల్చోబెట్టి, "ఏరా! ఏమిటి ఇంకా ఇక్కడ కూర్చున్నావా? మామూలు ధోరణిలోనే వున్నావా?.... ఏం చేస్తున్నావురా నువ్వు...? ఈ మూల ఏకాకిగా కూర్చుని జపం చేస్తున్నావా - లోకం మునిగిపోతుంటేనూ?" అన్నాడు. రాజకీయనాయకులు అప్పుడప్పుడు ఉద్రేకం పుట్టి ఇల్లానే ఉపన్యసిస్తూ వుంటారు. ఆ జాడ్యం వీడికీ పట్టుకుందేమోనని, "అంత విశేషం ఏముందేం పేపర్లో?..... అన్నట్లు పేపరు ఇవ్వాలి బ్లాక్ మార్కెట్లో అమ్మారటగా! మూడో యుద్ధం ప్రారంభించారేమిటి కొంపతీసి?" అని అడిగాను ఒక్క గుక్కన.

రామారావు ఏదో అనబోతూ వుంటే మా ఆవిడ కాఫీ పట్టుకొచ్చి రామారావు ముందు టేబిల్ మీద పెట్టి, తలుపుచాటుకుపోయి నుంచుంది.

రామారావు కాఫీగ్లాసు తీసుకోకుండా, పత్రికపై శీర్షిక మాత్రం చదివాడు. "ఖగోళంలో నిర్విరామంగా తిరుగుతూన్న గ్రహాలలో భయంకర సంచలనం."

అప్పటిదాకా నిర్లక్ష్యంగా వున్నానుగానీ, ఈ మాట విన్నానే ఉలిక్కిపడి "ఏమిటి! పూర్తిగా చదువు" అన్నాను. పత్రిక మొదటి పేజీ అంతా ఈ వార్తకు సంబంధించే వుంది.

రామారావు నన్ను ఎగతాళి చేస్తున్నట్టు ఒక చూపుచూసి చదవసాగాడు. "బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాస్, చికాగో, లండన్, మాంచెస్టర్, బెర్లిన్, పారిస్, మాస్కో, టోకియో, చుంకింగ్ మొదలైన ప్రధాన నగరాలలోగల నక్షత్ర పరిశోధనాలయాలలో కొన్ని సూక్ష్మమైన వాతావరణ సూచకయంత్రాలు గత రాత్రి అకస్మాత్తుగా ఆగిపోయినాయి. అవి ఇలా ఆగిపోవడం భూమ్యాకర్షణ మీద సూర్యునికిగల ప్రభావం తగ్గటాన్ని నిరూపిస్తున్నదని ప్రపంచవిజ్ఞానవేత్తలు భావిస్తున్నారు. ఇందుకు కారణం ఇంకా బోధపడకపోయినా, ఈ పరిస్థితివల్ల భూమికి, సౌరకుటుంబంలోని ఇతర గ్రహాలకి, వాని ఉపగ్రహాలకి అత్యంత ప్రమాదం సంభవించగలదని నేడు స్టాక్ హోంలోని విఖ్యాత శాస్త్రజ్ఞులు ప్రకటించారు. విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞుల్లోకల్లా అగ్రగణ్యుడు అయిన డా॥..... నేడు చికాగోలో ఈ పరిణామాల కారణాలు వివరించాడు. సూర్యునికి కొన్ని కోట్లమైళ్ల దూరంలో ఉన్న ఒక నక్షత్రం ఊహించరాని కొన్ని కారణాలవల్ల ఆ నక్షత్రపు ఆకర్షణకి లోబడి, సూర్యుడు అతివేగంగా ఖగోళంలోకి పారిపోతున్నట్టు కనుక్కోబడింది. సూర్యుడు ఇప్పటికీ ఆ నక్షత్రంవైపుగా ప్రయాణం చేస్తూ, తన చుట్టూ పరిభ్రమిస్తున్న గ్రహాలనుకూడా లాక్కుపోతున్నాడు. కాని, సూర్యుని ఆకర్షణశక్తికి పరిమితి, నిర్ణీత స్థానం ఉన్నవి. ఆ స్థానాన్ని సూర్యగోళం కొద్ది రోజులలో దాటు తుందని అంచనా వేయబడింది. ఇందువల్ల సౌరకుటుంబంలోని గ్రహాలన్నిటిలోనూ 'జీవం' తో కళకళ లాడుతూవున్న భూమికి ముఖ్యావసరమైన ఉష్ణం క్షణక్షణం తరిగిపోతున్నది. రెండు మూడు రోజులలో గాని, వారు రోజులలో గాని భూమిపై అతి భయంకరమైన మంచు తుఫాను సంభవించగలదని ఊహించబడుతున్నది. లక్ష సంవత్సరాల క్రితం భూమికి ఇలాటి హిమయుగం గడచింది. ఈ పరిస్థితుల్లో మనుష్యులు బతకడం అసంభవం."

రామారావు పత్రిక చదివి వినిపించి, "పద, ఇవ్వాళ ఆలిండియా రేడియో గంటకొక్కసారి ఈ వార్తల్ని వినిపిస్తుందట. ఇక్కడేం జేస్తావు పద" అన్నాడు.

మేము బయల్దేరబోతుంటే మా ఆవిడ "ఏమండీ! ఇల్లు వాకిలీ ఏంగావాలండి ఇట్లా వాదిలేసిపోతే?" అని ఏడ్చు గొంతుతో అంది. దానికి దిగులుగానే ఉంది ఈ సమాచారం విన్న తర్వాత.

నేను ఎక్కడలేని ఫిలాసఫీ ఉపదేశించకపోతే ఆవిడ ప్రాణం నిలిచేట్టు కనిపించలేదు. "చూడూ...పిచ్చిదానా! ప్రపంచంలో జీవకోటి యావత్తు నశించే ఈ సమయంలో నువ్వెవరూ, నే నెవర్ని! ఇల్లేమిటి? వాకిలేమిటి?... అది సరేగానీ వంట తొందరగా కానియ్యి..." అని మామూలు ఫిలాసఫీ చెప్పి రామారావు వెంట బయల్దేరా. వాతావరణం లోని విచిత్రమైనమార్పు బయట అడుగు పెట్టినంతర్వాతగాని బోధపడలేదు. అది మండు వేసవి. అప్పుడు ఉదయం తొమ్మిది గంటలు. ఎండ

నెత్తి మాడకొట్టవలసింది. కాని, శీతాకాలపు సాయంత్రంలాగా చలివేస్తూవుంది. రామారావు, నేనూ ఒకరి ఒకరం ఐదునిమిషాలపాటు నిర్ఘాంతపోయి చూసుకున్నాం. మళ్ళీ ఇంట్లోకి వెళ్ళి రెండు ఉయ్యెస్ స్వెట్టర్లు తొడుక్కుని బయల్దేరాం. చలిగాలి ఈ చెవులోంచి ఆ చెవులోకి కొడుతోంది.

2

ఏక్షణాన ఈ లోకం హిమాపాతానికి గురయి నశిస్తుందో అన్న భీతితో తలొంచుకు నడుస్తున్నాం. ఈ గ్రహాలు ఒకదానితో ఒకటి ఢీకొని ముక్కలై పోతాయేమో! మానవుడు లక్షల సంవత్సరాలుగా విశేష శ్రమకోర్చి నిర్మించిన ఈ నాగరికత యిలా ధ్వంసం కావలసిందేనా? భీకర జంతు సముదాయాన్ని ఎదుర్కుంటూ, నశిస్తూ, మధ్య మధ్య భూకంపాలు అగ్ని ప్రమాదాలు తప్పించుకుంటూ, మానవుడు మెల్లిగా అనంత కాలపరిణామంలో తన మృగప్రకోపాల్ని అణచుకొని, సహనమూ, సాంఘిక బుద్ధి బలపర్చుకుని నిర్మించిన ఈ నాగరిక సౌధం చిహ్నమైనా మిగలకుండా నశించవలసిందేనా!

రామారావు ఆకాశంవైపు చూశాడు. నేనూ చూశాను. సరిగ్గా అదేక్షణాన ఈ భూమిమీద కొన్ని లక్షల మంది వివిధ ప్రదేశాల్లో అలా చూస్తూ వుండి వుంటారు. ఆకాశం నీలంగానూ, నిర్మలంగానూ ఉంది. కాని - ఏవో విపరీతమైన కాంతులు అటూ యిటూ ఊహాతీతమైన వేగంతో సంచరిస్తున్నాయి. సూర్యుడు నడినెత్తి మీదవున్నా, తాపమూ లేదు, వెనకటంత కాంతి లేదు. ఏమిటో ఈ ప్రళయం!

సరిగా రేడియోలో ఇదే పదం వినిపించింది. పెద్ద బజారంతా కిక్కిరిసివుంది. ప్రజలు ఆదుర్దాగా, కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని రేడియో లౌడ్ స్పీకర్లని చూస్తూ వాళ్ళంతా చెవులు చేసుకొని వింటున్నారు. వాళ్ళల్లోనే నెరిగిన వాళ్ళంతో మంది వున్నారు. గౌరవనీయులైన పెద్దలూ, ఇతరుల్ని లెక్క చెయ్యని వాళ్ళూ, వ్యాపారంలో లక్ష లాభించిన లక్షీ పుత్రులూ, దేవాలయాలకి ఆస్తులు రాసిచ్చిన పుణ్యాత్ములూ అందరూ, అన్ని రకాల గర్వాలూ విడిచి ప్రళయం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారే. ఆ నిలువ చేసుకున్న ఆస్తిని, దాచుకున్న డబ్బుని, కట్టించుకున్న మేడల్ని పోషించుకున్న యోవనాన్ని, భార్యల్ని - ప్రళయానికి అర్పించక తప్పదని దిగులు పడుతూ నుంచున్నారు. రేడియో చెబుతూ వుంది: "భూమికి ఇతర గ్రహాలకి సంభవించనున్న ప్రమాదం అనుకున్న దానికన్న ఇంకా దగ్గరుండిందని తెలుస్తున్నది. సూర్యగోళం విశ్వాంతరాళంలోకి పరుగెత్తే వేగం ఈవేళ మరీ హెచ్చిందని తెలుస్తున్నది. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలూ, రష్యా, చీనా, ఇండోచీనా ప్రభుత్వాల అధిపతులు నేడు ఉదయం చర్చించి ఇండోచీనా యుద్ధాన్ని ఆపివేశారు. అనుక్షణమూ యూరప్ నుంచి భయానకమైన వార్తలు వస్తున్నాయి. అంతర్జాతీయ శాస్త్రజ్ఞుల సలహా యూరోపియన్, అమెరికన్, రష్యన్ ననుసరించి రాజ్యాలు, ఇంకా ఉత్తరధ్రువ ప్రాంతంలోని దేశాల ప్రజలూ, నాయకులు, విమానాల్లో దూర ప్రాచ్యానికి పారిపోయి వస్తున్నారు. యూరప్ ఆకాశమంతా విమానాలతో

నిండిపోయింది. ఇంగ్లండ్ ఉత్తర భాగంలోనూ మంచుతుపాను అప్పుడే ప్రారంభమైంది. ఉత్తరధ్రువ ప్రాంతానికి సమీపాన గల ప్రదేశాలన్నీ ప్రాణి నిలవడానికి వీలేని భయంకర హిమపాతానికి లోనయినాయని తెలుస్తున్నది. దూరప్రాచ్యంలో ఏ ప్రాంతం నివాసయోగ్యం అన్న విషయం అతి రహస్యంగా వుంచబడింది'' రేడియో వార్తా ప్రసారం పూర్తికాగానే ప్రజాసమూహం కలవరపడుతూ తమ ఇళ్లకి పోతున్నారు. పదేసిమంది గుంపులుగా కలిసి రోటీన్ పనులు మరిచిపోయి ద్వేషాలూ, స్వభావాలూ ఒదులుకుని ఏమిటి - ఏం జరుగుతుంది? ఇందులోంచి తప్పించు కోనే మార్గం లేదా? అని ఆలోచిస్తున్నారు.

మేమిద్దరమూ ఆకాశం వేపు చూస్తూ, మనస్సుకూ ఊహలకీ అందని ఈ అనంత విశ్వాన్ని గురించి ఆలోచిస్తూ, మా మిడి మిడి జ్ఞానాన్ని మా చుట్టూ చేరి వింటున్న పదిమందికీ పంచి పెట్టుతున్నాం. ఆకాశం ఎక్కడ కక్కడ నల్లబడుతూ వుంది. గాలిహోరు ఎక్కువ అవుతోంది. గగన పథమంతా ఏవో విచిత్ర గతులతో, విపరీత వేగాలతో, ప్రయాణించే నెబ్యూలాలతో గందరగోళంగా వుంది. ఏ క్షణాన వుత్పాతం జరుగుతుందోనని ఒళ్ళు గగుర్పొడుస్తూ వుంది.

మేము ఒక హోటల్లోకి వెళ్లి కణకణలాడుతూన్న కుంపటి దగ్గర కూర్చున్నాం. బయట ఏదో ఘోష వినపడుతోంది. కొండలు కరుగుతున్నప్పుడూ, సముద్రాలు పొంగినప్పుడు ఇలాంటి శబ్దాలే వినిపిస్తాయేమో! రామారావు మెల్లగా రామనామ స్మరణ ప్రారంభించాడు. నాకు నవ్వొచ్చింది.

''ఎందుకూ నవ్వుతావు!'' అని గదిమాడు రామారావు.

నాకు చాలా కసిగావుంది. ''ప్రపంచంలో జీవరాసులు అన్నీ అంతమయ్యే ఈ ప్రళయంలో నీ ఒక్కడి పాపాలు మాసిపోవాలని నువ్వు రాముణ్ణి ప్రార్థించటం చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఇన్ని లక్షల జీవరాసుల్లో, మానవుడి పాప పుణ్యాల, లెక్కలు తయారుచేస్తూ, శిక్షలు విధిస్తూ కూర్చోవటమేనా నీ రాముడికి వుద్యోగం? దేవుడు దుష్టుల్ని మాత్రమే శిక్షించాలనే నియమం గల వాడైతే, ఈ ప్రళయం ఏమిటి చెప్పు!'' అని నిలదీశాను.

రామారావు కాస్త ఆలోచించి, ఎవరికర్మ కెవరు కర్తలురా? ఇలా జరగవలసి వుంది - జరుగుతోంది!'' అన్నాడు నిక్కచ్చిగా.

''అలాగని - పాపం చేసేవాణ్ణి చెయ్యనియ్యవేం? చచ్చేవాణ్ణి చావనియ్యక మందులకోసం, మంత్రాలకోసం పరిగెడతావేం? కాస్త అడ్డం తిరిగొప్పటికి కర్మ అని చూసుకుంటావ్! భోష'' అని వాదనకి ఫుల్స్టాప్ పెట్టి ''పద ఇంటికి పోదాం. చలి ముదురుతోంది. మంచు తుపాను ఏ నిమిషాన ముంచుకువస్తుందో! ఆఖరుసారిగా ఇల్లూ వాకిలీ ఒకసారి చూసుకోవాలి. లే! ఈ గాలి ఇంకా ఎక్కువ అయితే మనం బయటకైనా వెళ్ళలేం'' అన్నాను. రామారావు మాట్లాడకుండా బయల్దేరాడు. వాడికింకా పెళ్ళి పెటాకులూ కాలేదు. దూరపు బంధువులున్నారుగాని, ప్రత్యేకంగా నా అన్న వాళ్ళవరూ లేరు.

ఆస్తి శాలినంతవుంది. వాడికి నిన్నటిదాకా ఎంత ఆశ - జీవితం మీద! పెళ్ళి చేసుకోవాలని, పిల్లల్ని గనాలని లోకాన్నేదో ఉద్ధరించాలని బోలెడు ఆదర్శాలతో ఎప్పుడూ కలవరిస్తూండేవాడు. అవన్నీ ఏమైనాయి ఇప్పుడు! నాకు మాత్రం! - నాకూ కోర్కెలున్నై. నా కొక్కడేనే! లోకంలో ప్రతివాడికీ, సనాతనుడు లగాయతు సంసారివరకూ మెక్ ఆర్డర్ మొదలుకొని మావూరి మునిసిపల్ ఉద్యోగుల వరకూ అందరికీ తీరని కోర్కెలున్నాయి. అవన్నీ ఏమైనాయి! ఒక్క ప్రళయంతో పోవల్సిందేనా? వీల్లేదని ఘోషిస్తున్నాం. కాని, వినేదెవరు? యుద్ధ ప్రేరకులూ, శాంతి ప్రియులు, పాపులు, పుణ్యాత్ములూ, జర్నలిస్టులూ, ప్రధాన మంత్రిలూ అందరూ ఒక్కసారిగా... నశించవలసిందే?

ఆలోచనలు తెగవు. కాని, మెల్లిగా తెంచుకుని ఇంట్లో క్లాచ్చి పడ్డాం. మా ఆవిడ తలుపు తీసింది. మళ్ళీ తలుపు మూసేందుకు మేము ముగ్గురం బ్రహ్మ ప్రయత్నం చెయ్యాల్సివచ్చింది. పైశాచికంగా వీస్తోంది గాలి. అప్పటికింకా సాయంత్రం మూడు గంటలన్నాకాలేదు - అయినా చీకటి దట్టంగా వ్యాపించింది. భోజనానికి కూర్చుంటూ రామారావు నా వేపు తిరిగి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. విచారం ఆగలేదు. పైకి ఎవ్వరం ఏడవలేదుగాని, ఆరాత్రల్లా విపరీతంగా భయపడుతూ కూర్చున్నాం. బైట హోరుగాలి. ఆకాశంలో గందరగోళం క్షణం క్షణం అధికమౌతూంది. ఆ రాత్రి విశాలమైన సుందర ప్రకృతిలో నివశించే ప్రతి వ్యక్తి ఘోర సంఘ మరణాన్ని ఎదురుచూస్తూ మేలుకుని కూర్చున్నాడు. ఉన్న మహారాజులు విమానాల్లో, రాకెట్లలో దూరప్రాచ్యంలోగల ఏదో రహస్య ప్రదేశానికి వెళ్ళిపోతున్నారట. మనిషి అంతరించే వరకూ స్వార్థం నశించదు కాబోలు! కాని ప్రతి వాడికి తనొక్కడేగాక, తనతోటి ఇంకా చాలామంది పోతున్నారు, అనే జిజ్ఞాసవల్ల ఆ ఉపశాంతి ఏర్పడుతోంది!

3

గంటలు గడిచి తెల్లవారిందని ఊహించుకుని బైటికి వెళ్ళటానికి ఉద్యుక్తులమైనాం. కొద్దిగా చీకటితగ్గి వెల్తురు వచ్చింది తూర్పున. కిటికీ సందుల్లోంచి సూర్యబింబంవైపు ఆదుర్దగా చూశాను. ఎర్రటి అగ్నిగోళంలా కన్పిస్తోంది. ఇదివరకు గ్రహణం రోజున మసిపూసిన అద్దం పెంకులో చూస్తే అట్లా కనబడేది. గాలి వేగంగాని, చలి ఉధృతంగాని ఒక్క రవ్వగూడా తగ్గలేదు. పైగా ఎక్కువౌతున్నాయి. కిటికీ సందుల్లోంచి కనిపిస్తున్నంతమేర ఆకాశం అంతటా లెక్కలేనన్ని జాజ్వల్యమానమైన ఉల్కలు - జ్యోతిర్మయమైన నెబ్యూలాలూ సమూహంగా నిండి భయంకరంగా వుంది. కొన్ని గంటలసేపు యీ గాలి యింకా యిలాగే వుంటే రక్తం గడ్డకట్టి ఎక్కడి ప్రాణి అక్కడే జడమైపోతుంది. ఇంతలో ఇంకో సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది. పత్రికలు వస్తాయా ఇవ్వాళ?.... ఎలా వస్తాయి? కాని రావాలనే కోర్కె మాత్రం పోలేదు. మామూలు మనుషులు కన్న పత్రికలవాళ్ళు, రైల్వేకంపెనీవాళ్ళు సాహసవంతులు కదా? ఎట్లాగైనా ధైర్యం చిక్కబట్టుకుని బజారుకుపోవాలి. కాఫీగూడా తాగాలాయె. హోటల్ అయ్యర్లు ఎన్ని ప్రళయాలు సంభవించినా కాఫీ అందిస్తారనిగా - ప్రతీతి!

రామారావు నా పక్కనే కూర్చుని కిటికీలోనుంచి ఆకాశం వేపు చూస్తున్న వాడల్లా - ఉలిక్కిపడి "చూడు... చూడు..." అన్నాడు కంగారుగా. ఒక బ్రహ్మాండమైన తేజోమండలం - భూమిమీదికి అతి వేగంగా వచ్చి పడి పోయింది. దానివల్ల ఏమైనా ప్రమాదం జరిగిందో లేదో అప్పుడు నేను ఊహించలేదుగాని, అదొక ఉల్క అని మాత్రం పోల్చుకున్నాను. రామారావు మెల్లిగా లేచి నిలబడి "పేపరుకోసమన్న బజారుకి పోవాలిగదా? కనీసం ఎక్కడైనా రేడియో ఐనా వినాలా?" అన్నాడు.

"నిజమే!" అన్నారు.

మా అవిడ, "ఎక్కడికీ పోవద్దండీ, మీకు పుణ్యం వుంటుంది..." అని ఏడ్చులంకించుకుంది. ఆవిణ్ణి అతి క్షుణ్ణం మీద సముదాయించి, ఎప్పుడో కొన్న పాలడబ్బాపుణ్యమా అని కాస్త కాఫీ కాయించుకు తాగి రెండు మూడు దుప్పట్లు క్ప్పుకుని యిద్దరమూ బయల్దేరాం. నీ రెండ కాస్తా వుంది. గాలివిసురుకు పూరిళ్ళూ, రేకుల షెడ్యూ ఎగిరిపోయాయి కాబోలు. నిరాశ్రయులైన ప్రజలు డాబాలలో జేరి చలికి వొణుకుతున్నారు. ఏ క్షణానైనా సంభవించగల మృత్యువు కోసం సిద్ధంగావుంది జీవకోటి. మాకన్న సాహసవంతులు అప్పటికే బజారులో హోటల్స్ లోకి జేరారు. రేడియో చాలాగొడవ గొడవగా వినిపిస్తూవుంది. వాతావరణం సరిగా వుంటేనే అంతంతమాత్రంగా వినిపించే రేడియో ప్రసారాలు విపరీతమైన ఈ గందరగోళంలో సరిగా వినిపించమంటే ఎలా? ఏలాగో... రేడియోలో వినిపించిన మాటల్ని కూర్చుకుని అర్థం చేసుకుంటున్నాం. అయ్యరు ప్రజలకి వేడి కాఫీ అందిస్తున్నాడు. అదంతా ప్రజలమీద ప్రేమవల్ల కాక పోవచ్చు. కాని - ఏదయితేం? కాఫీ యిస్తున్నాడు గనుక అతన్ని లోలోపల అభినందించాం. భవిష్యత్తు అనేది ఏమీ లేదని స్పష్టమైనప్పుడు కూడా మనిషికి యింకా భవిష్యత్తు మీదగల విశ్వాసానికి ఆశ్చర్యపడుతూ, రేడియో వార్తలు వింటున్నాం.

"దూర ప్రాచ్యానికి, వెళ్ళాలని బయల్దేరిన యూరోపియన్ విమానాలు,.. ఉధృతమైన హిమోత్పాతానికి గురై చిన్నాభిన్నమై పోయినట్లు తెలుస్తూంది. ఇప్పటికే ఉత్తర అమెరికా, యూరప్, ఇంగ్లండ్, రష్యా, చైనాల్లోని ఉత్తర ప్రాంతపు భూభాగాలు దట్టవైన మంచుతో కప్పబడిపోయినాయి... సోదరులారా! మీకు దగ్గరలో కొండగుహలు ఉన్నట్లయితే తక్షణం వాటిల్లోకి వెళ్ళిపోండి. బతికితే బతకవచ్చు. కాని నిశ్చయంగా చెప్పలేము. వెళ్ళండి, ఢిల్లీనుంచి రేడియో ప్రసారం ఇంతటితో విరమిస్తున్నాం.." అరక్షణం సేపు ఆగిపోయిన రేడియోగొంతు మళ్ళీ ఆరంభించింది: "హిమాలయ పర్వత శ్రేణినుండి విపరీతంగా వీస్తున్న మంచు తుపానువల్ల గంగా సింధుమైదానం దట్టమైనమంచు పట్టి..." రేడియో ప్రసారం ఆగిపోయింది.

4

మనుష్యులు గందరగోళంగా పారిపోతూన్నారు. ఈ క్షణంలో వీళ్ళకి ఏ ఆశయమూ, ఆదర్శమూ లేదు. ఎక్కడికి పోవాలో ఏం చెయ్యాలో తెలియదు. అక్కణ్ణించి పారిపోవటమే వాళ్ల

లక్ష్యంగా వున్నట్లు కనిపిస్తోంది. అందరూ సమానంగా పరిగెడుతున్నారు. పిక్క బలంలేని ముసలి వాళ్ళూ, చిన్న పిల్లలూ, అనాధలు ఒగర్చుకుంటూ నడుస్తున్నారు. చీకటి; ఆకాశంనిండా విచిత్రమైన కాంతులు, ఎర్రని సూర్యుడు కొడిగట్టిన దీపంలా కనిపిస్తున్నాడు. గుడ్డి వెన్నెలలా వుంది ఎండ. ఊళ్ళకు ఊళ్ళు ఖాళీ ఐపోతున్నాయి. ఎవరికి వారు మృత్యువునుంచి తప్పించుకోవాలని పారిపోతున్నారు.

వాళ్ళని వెంబడిస్తున్న ఆ మృత్యువుకి మాత్రం తరతమ భేదాలు లేవు; కులాలూ, జాతులూ, ఖండాలూ అనే భేదంలేకుండా, ఆసన్న మృత్యువునుండి తప్పించుకోవాలని కాలాన్ని దూరంతో జయించాలనో దూరాన్ని కాలంతో జయించాలనో పరిగెత్తుతున్నారు అంతా! బలహీనులు, రోగిష్టులు, బాలింతలూ మృత్యు దేవతకి మొదటే బలి అయిపోతున్నారు. మంచు కరుగుతూ ఇళ్ళనూ, రోడ్లనూ, హిమమయం చేస్తున్నది. పక్షులు ఎగిరేవి ఎగురుతున్నట్టే నీలుక్కు పోతున్నాయి.

ఉత్తరాన్నుంచి, మంచు తుఫాను సాగింది. ఒక... యీ నాగరికత, యీ ఆటంబాంబులు, నూట ఇరవై ఐదు అంతస్తుల మేడలు, కోటీశ్వర్లు ఉత్తమ సంస్కృతులూ, ఉద్గ్రంథాలు, అన్నీ సమాధే!

నేనూ, రామారావు జనసమూహంలో విడిపోయాం. నేను పరిగెత్తుతున్నాను. భార్య ఏమైందంటారా!.... ఏమో! నాకేం జ్ఞాపకంలేదు. నేనుమాత్రం జనసముద్రంలో పడి అక్కడికి పదిహేనుమైళ్ళ దూరంలో వున్న కొండకేసి పరిగెత్తుతున్నాను.

ఏదీ మిగలనప్పుడు స్మృతి మిగులుతుంది. అన్నీ పోయినా జ్ఞాపకాలు నశించవు. ఆ కొండగుహ చేరుకున్న నిమిషం వరకూ నాకు బాగా జ్ఞాపకం వున్నది... అప్పుడే సూర్యుడు అస్తమిస్తున్నాడు. ఉత్తరదిశ అంతా నల్లగా, మంచుగోడ ముద్దకట్టినట్లుంది.

5

నేను మెల్లిగా మేల్కొన్నాను. సంవత్సరాల తరబడి పేటికలో ఉంచి పాతేసిన శవం మేల్కొంటే ఎలా వుంటుంది? - అట్లావుంది నాకు, వెచ్చని సూర్యరశ్మికి చుట్టూ కొండల్లా పేరుకొనివున్న మంచు కరిగి క్షుణ్ణలై, గోదావరులై ప్రవహిస్తోంది. గుహలోకి కొద్ది కొద్దిగా వేడీ, వెలుగూ వస్తున్నాయి. గుహద్వారం దగ్గర మంచు కరిగిపోయి బయట ప్రపంచం కనిపిస్తోంది. చూపుమేరంతా ఒకటే తెల్లని మంచు మైదానం, ఎండకాంతికి వెండిలా మెరుస్తోంది. నే నిందులో ప్రవేశించేటప్పుడు ఎటువంటి సుందర ప్రకృతి వుండేది! మైళ్ళ తరబడి పంటపొలాలు, ఇల్లువాకిళ్ళు, పుష్టికరమైన మనుషులు, అందమైన ఆడవాళ్ళు ముద్దొచ్చే పిల్లలు, ప్రశాంతంగా జీవిస్తూ, తిండికోసం, ఒకరితో ఒకరు పోట్లాటపడుతూ, స్వార్థాలతో నశిస్తూ... అబ్బ... ఎన్ని రకాలు!

అదంతా యిప్పుడు ఒక కలలా తోస్తుంది. నే నిక్కడికి వచ్చి ఎంతకాలమైంది! తిండి లేకుండా ఇంతకాలం ఎట్లా బతకగలిగాను! నా వందప్రశ్నలకు ఎవరు సమాధానం చెప్పగలరు? మెలుకువ వచ్చింది. ఆకలి తగుల్కుంది. మైకంలో వున్నంతసేపు ఆకలి లేదు. మనస్సు పనిచెయ్యడం మొదలుపెట్టగానే, జీర్ణకోశం కూడా మేల్కొంది కాబోలు - మెల్లగా రాలిగోడ నానుకుని లేచి నుల్చున్నాను. మొదట్లో కాళ్ళుచేతులు, నెత్తురు గడ్డ కట్టి నందువల్ల సరిగ్గా స్వాధీనంకాక అవస్థపడ్డాను.... నే నొక్కణ్ణేనా? ... ఇంకెవరూ లేరా? ఇంతకన్న మరణమే మేలు. ఎవరైనా కనీసం ఒక్కరైనా తోడులేకుండా బతుకు భరించటం ఎలా? ఈ వంటరితనం ఎంత దుర్భరం!

నా వెనక సన్నగా మూలుగు, అడుగుల చప్పుడూ వినిపించాయి. చప్పున వెనక్కి తిరిగి చూశాను. అక్కడొక్కరు అక్కడొకరుగా ఐదుగురు వ్యక్తులు లేచి నాకు మల్లనే తడువుకుంటూ గుహద్వారం దగ్గరకొస్తున్నారు.

గుహద్వారం బయట రాతిబండలు శుభ్రంగా కడిగినట్టు పరుచుకుని వున్నాయి ఎండలో. కాస్త ఎండవ కూర్చుంటేనేగాని రక్షప్రసారం బాగా నడవదని తోచింది నా వెనకాల మస్తున్న ఐదుగురూ మౌనంగా, బిత్తరమాపులు చూస్తూ, గుహ బైటికి వచ్చి బండల మీద కూర్చున్నారు. వాళ్ళల్లో నలుగురు పురుషులు, ఒకరు స్త్రీ.

వాళ్ళ ముఖవైఖరులు పరీక్షించి నా జ్ఞాపక శక్తినిబట్టి ఒక్కరూ భారతీయులు కాదని తెలుసుకోగలిగాను. వాళ్ళని పలకరించాలి.

ఇంతలో అందరిలోకీ ముసలివాడయిన ఒకాయన నన్ను సౌంజ్జచేసి పిలిచాడు. నేను మెల్లిగా వాళ్ళ దగ్గరకెళ్ళి కూర్చున్నాను. మేము ఒకర్నొకరం చూసుకున్నాం చాలా సేపు. మా అందరి కళ్ళ వెంటా నీళ్ళుధారలు కట్టాయి. పది నిమిషాలదాకా ఎవరమూ మాట్లాడలేకపోయాం.

అదొక అపూర్వ సమావేశం!

వాళ్ళల్లో ముసలాయన జ్యోసుప్రసిద్ధ ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు. నడికారు వ్యక్తి ఒకాయన చైనీయుడు. ఇతను డాక్టర్; మూడో ఆయన రష్యను - ఒక సమిష్టి వ్యవసాయ క్షేత్రానికి అధ్యక్షుడు. నాలుగో ఆయన అమెరికన్ మెకానిక్; ఐదో వ్యక్తి; స్త్రీ మంచి రచయిత్రి, ఆంగ్ల దేశీయురాలు.

మేము ఒకర్నొకరం పరిచయం చేసుకున్నాం. ఇకపై జీవించటం ఎట్లాగ అనేది మా అందరికీ తట్టిన మొదటి సమస్య.

యూదీయ శాస్త్రవేత ఇంగ్లీషులో చెప్పసాగాడు: "నా కాశ్చర్యం ఏమిటంటే... ఇదంతా జరిగి ఒక శతాబ్దం పైనే ఐవుంటుంది... కాని మనం ఇంకా బతికున్నాం..."

చైనీయ డాక్టర్ అందుకున్నాడు: “బహుశా రెఫ్రజిరేటర్ లో, ఏర్ కండిషన్లు గదిలో వుంటున్నట్లు - మన మీ గుహలో భద్రంగా వున్నా మేమో!”

“ప్రపంచంలో చాలాచోట్ల ఇలాగే అక్కడక్కడ కొంతమంది యింకా బతికి వుండవచ్చుగదా!” అని అన్నాను.

జ్యూ సైంటిస్టు తన జర్మన్ యాసలో ఇలా అన్నాడు: “లేదు, అసంభవం! మేము అయిదుగురం సాన్ ఫ్రాన్సిస్కో నుంచి ఆ హెలికాప్టర్ లో బయల్దేసారే - ఆకాశంలో విపరీతమైన మార్పులు వచ్చాయి. మేము పసిఫిక్ దాటిన రెండు గంటలకల్లా చంద్రోళం భూమి మీదికి పడిపోయింది... మా విమానం బలవంతంగా ఇక్కడ దిగిపోయింది. ప్రస్తుతం ఆసియా ఖండపు దక్షిణ ప్రాంతాలు మాత్రం అదీ చాలా కొద్దిపాటిగా మాత్రమే - సురక్షితంగా మిగిలాయి. మిగతావన్నీ చంద్రపాతంతో, పాంగిన పసిఫిక్ మహా సముద్రంలో మునిగిపోయాయి.”

రష్యన్ సమిష్టి వ్యవసాయ క్షేత్ర అధ్యక్షుడు కొంచెం వుత్తేజితుడై లేచి నిలబడి ఇలా అన్నాడు: నిద్రలో గడిపింది వంద సంవత్సరాలుగాని... రెండు వందల సంవత్సరాలుగాని మనం ఇకముందు ఏంచెయ్యాలో ఆలోచించాలి!”

చైనీస్ డాక్టర్ దాన్ని బలపరుస్తూ, “అవును... మానవుడి మొదటి అవసరం తిండి, అది ఇప్పుడు ఎట్లా లభిస్తుందో ఆలోచించాలి” అన్నాడు.

ఇంగ్లీషు వనిత, “మనం ప్రయాణం చేసిన హెలికాప్టర్ గుహవెనక పడివుండాలి. మనం సురక్షితంగా ఉన్నామూ అంటే, అదీ వుండవచ్చని గదా అనుకోవాలి?.... వెళ్ళి చూద్దాం. అందులోకొన్ని...” అని అంటోంది.

ఆమె చెప్పే చెప్పకముందే మేమంతా గుహ వెనుక భాగానికి దారితీశాం. దాదాపు రెండుమైళ్లు నడిచాం. ఒక చోట మంచు కొండలా పేరుకుని అప్పుడే కరుగుతోంది... మేం చేతులతోనూ రాళ్ళతోనూ, నాలుగైదు గంటలు సేపు కష్టపడి హెలికాప్టర్ పక్కద్వారాన్ని తియ్యగలిగాం. అమెరికన్ మెకానిక్ లోపలికి వెళ్ళి డబ్బాల్లో నిల్వవున్న పండ్లు, మాంసం, ఆయుధాలు, ఇతర పనిముట్లు బయట పడేశాడు. మేం ఓ బండమీద కూర్చుని డబ్బాలు ఊడగొట్టి చూశాం. ఆహారపదార్థాలు ఏమీ చెడలేదు. అప్పుడు తయారు చేసినట్టే వున్నాయి.

రకరకాల జాతులకి - మేమే ఏకైక ప్రతినిధులుగా మిగిలాం - ప్రకృతి విలయం కారణంగా, ఏక కుటుంబమైనాము. విపరీతమైన ఆకలితో భోంచెయ్యసాగాం. అమెరికన్ విమానంలో దొరికిన సిగరెట్టు లైటరు, నిప్పుచేశాడు. ఇంగ్లీషువనిత కాఫీ పెట్టింది. ఘుమఘుమలాడే కాఫీ తాగే సరికి మాకు ఏనుగుబలం వచ్చింది.

సమస్యలు పర్వతాకారందాల్ని నుంచున్నాయి మా ఎదుట. నిర్జీవ ప్రకృతి మా ముందు విశాలమై భోరుమంటూ కనిపిస్తావుండి. ఈ డబ్బాతిండి సామగ్రితో ఎన్ని రోజులు గడపగలం? ఈ మంచు కరిగేదెప్పుడు? సస్యాలు ఫలించే దెప్పుడు మేము అందాకా బతికేదెట్లాగు?....

నేను ప్రశ్నించాను. ఒక నిమిషం అందరూ ఒకరి మొహాలు ఒకరం చూసుకున్నాం.

రష్యను వ్యవసాయకుడు తన జ్ఞాపకాల్ని నెమరు వేసుకున్నాడు ఐదునిమిషాలసేపు. ఈ లోగా జర్మన్ - యూదీయ శాస్త్రజ్ఞుడు తన జేబులు తడిమి చిన్న దూర దర్శినిని పైకితీసి, దాని సాయంతో ఆకాశం వంక - సూర్యుని వంక చూసి, తన గడియారాన్ని సరిచేసుకుంటున్నాడు.

రష్యన్ గొంతు సవరించుకొని ఇలా అన్నాడు: 'నేనొకటి మాత్రం నమ్మకంగా చెప్పగలను. రష్యలో ఒకప్పుడు ఉత్తర ధృవప్రాంతం సస్యాలను పరిశీలించడానికి వెళ్లాను. అక్కడ అప్పుడే ఉధృతమైన చలికాలం గడిచి వసంతం వచ్చింది. బండరాళ్ళమీద మంచు కరిగి పోగానే కొన్నిరకాల కుక్కగొడుగులు - మొలిచాయి. చాలా పెద్దసైజువి! తింటానికి చాలా ఉపయుక్తమని అక్కడ నివసించే ఎస్కిమోలు అన్నారు. నేను స్వయంగా తిన్నాను. వండితే చిలగడదుంపలా వుంటాయి - ప్రస్తుతం మనం అదే స్థితిలో వున్నాం. కనుక కొండమీద మనకు వారంలోగా అలాంటి కుక్కగొడుగులు లభిస్తాయని నా ధృఢవిశ్వాసం, అంతేకాదు, ఎండాకాలం బాగా ముదిరినకొద్దీ ఆ ధృవప్రాంతంలో ఒక రకం తృణధాన్యం మూడు నెలలపంట దానంతటదే - గడ్డిమొలిచినట్టు మొలిచి ఫలిస్తుంది. గింజ రాగులు ఉన్నట్టు ఉంటుంది. అవి కూడా మనకు కొండ మీద కనిపించవచ్చు....

6

హైలికాస్టర్లో నుంచి బయటపడ్డ సామాన్లలో రెండు పిస్టళ్ళు బోలెడంత మందుగుండు సామగ్రి ఉంది. వాటిని ఏంచెయ్యటం అనే సమస్య వచ్చింది.

అమెరిక్ మెకానిక్ అన్నాడు - "వాటిని మనం జాగ్రత్తగా వుంచుదాం. ఆత్మరక్షణకు ఆయుధాలు చాలా అవసరం."

యూదు శాస్త్రజ్ఞుడు నవ్వాడు, అర్థస్పూర్తిగా. " ఇక్కడ ఉన్నవాళ్ళం ఆరుగురం. మనలో మనకు ఇంత వరకూ ఎట్టి భేదాభిప్రాయాలుగాని రాలేదు. అట్లాంటప్పుడు ఆత్మసంరక్షణ దేన్నించి, ఎందుకు? నా కర్తంకావటలేదు మిత్రమా!" అన్నాడు.

చైనీస్ డాక్టర్ అందుకున్నాడు. "మందుగుండు సామగ్రికి, ఆయన నిఘంటువులో అర్థం అంతవరకే

పరిమితమై వుండేది; అందుకాయన ఏం జేస్తాడు? మనం అటువంటి నిఘంటువుల మీద ఆధారపడి-
ఎప్పుడు ఎవరివల్ల ఏ ప్రమాదం వస్తుందోనని భయపడుతూ ఆయుధాలతో ఒక భయంకరమైన
వాతావరణాన్ని సృష్టించుకుని, సదా ఇతరుల్ని అనుమానిస్తూ, అదే నాగరిక లక్షణ మనుకున్నాం!
ఎంత భయానకంగా బ్రతికామో!"

అమెరికన్ తీవ్రమైన ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఈ మాత్రం సత్యం అతనికి యింతకాలానికి
బోధపడుతున్నదేమో!

రష్యన్ మిత్రుడు అమెరికన్ యువకుడి భుజం మీద ప్రేమగాతట్టి, మనుషులు ప్రతిదాన్ని తమ
సౌఖ్యంకోసం, సౌభాగ్యంకోసమే సృష్టించారు ఆదిలో. కాని, రాను రాను స్వార్థం పెచ్చు మీరిపోయింది.
కేవలం ఆత్మరక్షణకోసమే ఏర్పడ్డ ఆయుధాలు. మానవజాతి వినాశానికి దారితీసేయి, మనుష్యులు
ఒకరికొకరు - ఏ విషయంలో కానీండి - దేనికివ్యతిరేకులు ఐనారో, బెతారో నాకర్థంకాదు. మానవుడు
ప్రతి ఇతరుడి సహకారంతో మాత్రమే జీవించగలగడమనేది లక్షల సంవత్సరాల జీవకోటి
పరిణామచరిత్ర నిరూపించింది. ప్రతిదీ కృషితోనేగాని లభించదుగదా? అటువంటప్పుడే వైరుధ్యం
ప్రబలింది. చాకిరీ చెయ్యలేకచేయించుకునే వారు సుఖాల్ని గుత్తకొనటంతో, చాకిరిచేసేవార్ని బానిసల్ని
చేయటం అవసరం అయింది. యజమానులు బానిసలకు లోలోపల భయపడుతూ, మానవశక్తికి
సాధ్యంకాని ఆయుధాలతో జాతులకు జాతులను బానిసత్వంలో వుంచి, సుఖించసాగారు, మనం...
తీవ్రంగా ఆలోచిస్తే నిరంతరం సాగుతూవచ్చిన ఈ సంఘర్షణవల్ల నిర్మింపబడిన యీ నాగరికతా,
ఆ పేరుతో చలామణి అయ్యే చరిత్ర, యివి యావత్తూ నిరంతర యుద్ధాలతో, మానవత్వానికి కట్టిన
సమాధులుగా మారిపోయింది. దాన్నించి ఇతరుడ్ని తనతోపాటేగౌరవించి, వారి కష్టాన్ని గౌరవించి;
ప్రకృతి సర్వసమానంగా ఇచ్చేఫలాలను అందరం సమానంగానూ అనుభవించాలి అని! అన్నాడు
సహజంగా.

అమెరికన్ నవ్వుతూ "నిజమే" అన్నాడు.

నేను జిజ్ఞాసతో వింటున్నాను. ఇంగ్లీషు రచయిత్రీ ప్రశాంతంగా గమనిస్తున్నది.

"ఇప్పుడేం చేయాలి ఆ మందుగుండు సామగ్రిని?" అన్నాడు అమెరికన్ తుదకు.

రష్యన్ ప్రశాంతంగా నవ్వుతూ "మనం ఈ గాలీ వెల్తురూ లేని గుహలో నివశించలేం. వేరేయిల్లు
కట్టుకోవాలి, దానికి రాళ్ళు కావాలి కదా? ఈ కొండని ఒకపక్క ఆ మందు పెట్టి పగలగొడదాం. ఆ
రాళ్ళు, బంకమన్ను పెట్టి ఇళ్ళు కడదాం" అన్నాడు తన నిర్మాణాత్మక ధోరణిని చక్కగా వ్యక్తపరచి,
అంతా ఆమోదించాం.

వారు రోజులకల్లా ఝ్యన్ వ్యమాయకుడు ఊహించినట్టే కొండమీద కుక్కగొడుగులు విపరీతంగా మొలిచినాయి. ఉపయోగించే ముందు చైనీస్ డాక్టరు వాటిని పరీక్షించి, తినటానికి పనికివస్తాయని తేల్చాడు. కాని వాటిని వుడకేసుకుని తినటానికి చాలా ముఖ్యమైన వస్తువు ఒకటిలేదు. ఉప్పు! ఉప్పు లేందే ఎలా!

కొండల దిగువన అనేక ధాతువులుంటాయని శాస్త్ర కారులు లోగడ చెప్పారు. అటువంటి ధాతువులలో ఉప్పు కూడా ఒకటి కదా? .....

అంతా తలా ఒక మూలకెళ్ళి పరిశీలించసాగాం. భూమి ఈ ప్రళయంలో విపరీత వేగంతో పరిభ్రమిస్తుండగా రకరకాల ధాతువులు బయటపడినాయి. అట్లాంటి వాటిల్లో వుప్పు ఒకటి. అది బ్రహ్మాండమైన బండలుగా పడివున్నది. మేం కావలసినంత తెచ్చుకున్నాం.

భోజనాలయినాక ప్రతి రోజూ అనేక సమస్యలు గురించి చర్చించే వాళ్ళం.

రష్యన్ ఒకసారి అన్నాడు. ' ఈ భారతదేశం ఇతరులకి ఎన్నో వెలుగుబాటల్ని చూపించింది. మహామహూలైన వారు ఎందరో ఇక్కడ జన్మించారు. మానవుడు అధోగతికి పోతూవుంటే వాళ్ళు నిజంగా మానవత్వం అంటే ఏమిటో ప్రపంచానికి విప్పి చెప్పారు...'

నేను అందుకున్నాను. "కాని ఆ కాలంలో ఎవరు విన్నారు? భారతదేశంలో ఎవరూ ఆ మాట వినిపించుకోలేదు. ఆ మహానీయులు చెప్పిన ప్రతి శాశ్వత సత్యానికి కళ్ళు మూసుకున్నారు. గౌతముడు, గాంధీ- వీళ్ళు ఫోటోలలో మాత్రం మిగిలిపోయారు. వాళ్ళ ఉపదేశాలు లైబ్రరీలలో భద్రపరచబడ్డాయి..."

చైనీయ డాక్టర్ అందుకని ఇలా అన్నాడు: "అప్పటి పరిస్థితులు అట్లాంటివి. స్వార్థులు సృష్టించి విడిచిన వర్గ సంఘర్షణలు, రంగు సమస్యల బలం ఎక్కువయింది. ఇతర ఏ నీతికీ విలువలేని వాతావరణం అంతటా ఆవరించింది. ఇక మనం ఆ సూత్రాన్ని అమలుపరుస్తూ ఓ కొత్త లోకాన్ని సృష్టద్దాం!"

ఇంగ్లీషు రచయిత్రి కొంచెం జాలిగా అన్నది; " ఈ శుభసమయంలో మనం, మన పూర్వుల్ని ఒక్కసారి తల్చుకుందాం. వాళ్ళు కష్టపడి నిర్మించిన సంస్కృతులకూ నాగరికతకూ చిహ్నాలుగా మిగిలిన మనం, వారు సంకుచిత స్వార్థాలతోను అర్థరహిత ఆవేశాలతోను కల్పించిన యుద్ధాల్ని, మానవహత్యాకాండల్ని విస్మరించుదాం? భావిసంతతులకూ, అలాంటి, ప్రేరణలను కలగనీయకుండా ఉన్నత మానవత్వాన్ని నేర్చుదాం; భవిష్యత్తు ఆశాజనకమై భూలోకాన్నొక స్వర్గధామం చేయగలమని

విశ్వసిద్ధాం. మనుష్యులు తమ్ముతాము నమ్మలేని పరిస్థితులు ఏర్పడి, గంధకం పొలాషు, అణువు మొదలైన వాటిని వినాశకర శక్తులుగా ఉపయోగించే దౌర్భాగ్యస్థితినుండి తప్పించుదాం. మనముందు అనంత విశాలమైన ప్రకృతి పచ్చగా కనుల పండువుగా కనిపిస్తోంది. అపారమైన ఖనిజసంపద లభ్యమౌతున్నది. నదులు తియ్యని అమృతంలాంటి జలాలను అందిస్తున్నాయి. వాటిని మనం నిష్కల్మషమైన మనస్సుతో వినియోగించుకొందాం. జీవితం అంటే సంఘర్షణకాదని;.... జీవితం అంటే 'పాట్లతిప్పలు' మాత్రమే కాదని; జీవితం అంటే ప్రతి ఒకరి సహకారంతో అందరూ ఆనందంగా జీవించటం అనీ, మరణం తథ్యమైనా, దాన్ని బలవంతంగా తెచ్చుకోవటం కాదనీ, మనం మన భవిష్యత్ సంతతుల వారికి చెబుదాం'' అన్నది. ఆనందపారవశ్యంవల్ల ఆమె నయనాలు అశ్రుపూరితాలైనాయి. నాటి నానాదేశసమితి ప్రతినిధులుగా మిగిలిన మా ఆరుగురికళ్ళూ చెమ్మగిల్లాయి.

('రక్తస్పర్శ' కథల సంపుటి, 1963)